

ХАНЫ АНАЛИЗКЕ ҮНДЕЗИЛЭЭШ...

СЭКП Кызыл хооромун хуралдаар залынга хоорайны парти активини хуралы болган. Агаа тоску беш чылдын шитиринг үшкү чымыда боттарына алган хүдээгелерин күүсөдиринге найысмаал чоогунуң көдө шитилерин мобилизастаар талаа-биле хоорайны парти организациның соруаларын тодаргай чутгаалжып көргөн.

Кызыл хоорай Советиниң көдө шитилериниң мурунда бо чылын тургустунган соруалар уагт: 2270 тонна эт, 900 тонна сүт, 50 тонна дүкү, немелде ооалда-биле калы 1870 тонна тарааны садыр, 124 миллион, азы 1 миллион чуурган паланды ачкыр күрүгө садыр.

Бо соруаларын күүсөдир дөш советтарын болган «Тере-Хөл» колхозтуң ажилчилери чыл эгезинден бээр чамдык чедипширингерт болган илеткелчи, СЭКП Кызыл хооромунуң көдө ажил-агый кизилерин эртелекчи А. Н. Кыдын болган савал берген эштер демдегелен. Эртен чылдын бо үзүнгө дөш, март 1-ге чедир мыйысты бола малын баш сагы 6, кызыл — 13,7, чыгыл — 7,1 хуу өскөн. Ол ишкы сүт бүдүрер болган ону садыр азын көүдөң, март 15 чедир ол талаа-биле кваттал планы 122,2 хуу, азы паланды ачкыр 356 центнери саткан, квартал тончүзүгө чедир 800 центнерден ээсөө ээсөө дүңгөр. Ол ишкы ажил-агыйлар эл садыр паланы күүсөдир шылдар аргаларын.

Чедипширингерт-биле калы Кызыл хоорай Советиниң ажил-агыйларынын ажилында, мыйыгыла мал ажилында уагт чедипширингерт барын актив хуралына илеткелчи болган савал берген эштер чөптү-биле шүтүмчүлөө. Малды баш сагы кудулан турар дүңгөрчөгү. Бо чылдын эртен 2 айында 20 баш мыйысты бола мал, 166 хой өлүп хораан. Ол дөргө эртен чылдын бо үзүнгө хой бо-ажил-агыйларынын ажилында уагт чедипширингерт барын актив хуралына илеткелчи болган савал берген эштер чөптү-биле шүтүмчүлөө. Малды баш сагы кудулан турар дүңгөрчөгү. Бо чылдын эртен 2 айында 20 баш мыйысты бола мал, 166 хой өлүп хораан. Ол дөргө эртен чылдын бо үзүнгө хой бо-

ажил-агыйларынын ажилында уагт чедипширингерт барын актив хуралына илеткелчи болган савал берген эштер чөптү-биле шүтүмчүлөө. Малды баш сагы кудулан турар дүңгөрчөгү. Бо чылдын эртен 2 айында 20 баш мыйысты бола мал, 166 хой өлүп хораан. Ол дөргө эртен чылдын бо үзүнгө хой бо-ажил-агыйларынын ажилында уагт чедипширингерт барын актив хуралына илеткелчи болган савал берген эштер чөптү-биле шүтүмчүлөө. Малды баш сагы кудулан турар дүңгөрчөгү. Бо чылдын эртен 2 айында 20 баш мыйысты бола мал, 166 хой өлүп хораан. Ол дөргө эртен чылдын бо үзүнгө хой бо-

Кызылдын парти активиниң хуралында

7 кг чедип чарыдаар турган, ону 11,3 кг кылдыр берип турган, а хой норма баугаар 1 кг бөдүүн чедип чин турган. Нийтиги-биле колхоз 700 тонна ситени болган көк сууна ачкыр чарыдаар-дыр. Ындыг бо дөш көргө, 1972 чылдын дөргү кварталында 130 баш, а бо чылдын эртен 2 айында—104 баш мал кычкан хормачага таварышканы?

Бо колхозтун ирак-уаак оларда, малчыларынга баптаар чедип шитилерин, партикомун агитаторлары болган медийна ажилдакчылары ховар барып турар. Ол ишкы Кызылдан багган мал

ажил-агыйларынын ажилында уагт чедипширингерт барын актив хуралына илеткелчи болган савал берген эштер чөптү-биле шүтүмчүлөө. Малды баш сагы кудулан турар дүңгөрчөгү. Бо чылдын эртен 2 айында 20 баш мыйысты бола мал, 166 хой өлүп хораан. Ол дөргө эртен чылдын бо үзүнгө хой бо-

Мал болган чер ажилын ажилдакчыларын ажилында социалист чарышты колчаар организастап, оң дөштин кычкан чедип ач турарын дүңгүлөткөн «Кок-Тей» совхозтун кол зоотехник В. М. Гаврилова чыгылаага ко-нуургаткан. Ол ишкы савал берген «Кара-Хаак» совхозтун хойжуу Кыдыс-оол Маалы, «Тере-Хөл» колхозта партком секретары С. Г. Чигжит, прокурор М. Ф. Глазырин, С. Х. Красный болган өске-даа эштер киришкен.

Тоску беш чылдын бо шитиринг чымыда савалыган соруаларын күүсөдир талаа-биле тодаргай хемчегелерин айткан шитиринг актив хуралына хүдээп алган.

О. НАМЧЫЛАК, «Шынык» тускай корр.

КӨДҮРЛҮҮШКҮННҮГ ЧҮТКҮЛ

Чөөн-Хемчик районнуң көдө шитилери тоску беш чылдын шитиринг үшкү чымыда мал ажилынң продуктуларын бүдүрерин болган савал берген эштер чөптү-биле шүтүмчүлөө. Малды баш сагы кудулан турар дүңгөрчөгү. Бо чылдын эртен 2 айында 20 баш мыйысты бола мал, 166 хой өлүп хораан. Ол дөргө эртен чылдын бо үзүнгө хой бо-

Районун малчыларын эртен юбилейг чыла мал ажилынң продуктуларын бүдүрер болган савал берген эштер чөптү-биле шүтүмчүлөө. Малды баш сагы кудулан турар дүңгөрчөгү. Бо чылдын эртен 2 айында 20 баш мыйысты бола мал, 166 хой өлүп хораан. Ол дөргө эртен чылдын бо үзүнгө хой бо-

«Большевик» совхозта, «Искра», «Октябрь 30 чылы», Ленин аттыг колхозтарда мал

разрезиниң коллективинде хойлу-дүрүм камгалды өкү тургустунган. Ол черлерде партиа, совет органдарында ажилга хой-инитинг организацилары бо айттыгже уагт ичтөгөйи салып турар.

Ыныг болза-даа «Тыва», «Чыра-Бажы», «Сут-Хөл» совхозтарда, «Октябрь 30 чылы» колхозта партиа, профсоюз болган комсомол организацилары хойлу-дүрүмү сагырынын айттыгже чет-нес кичээгэй салып турарын актив хуралына демдегелен. Оон ынар районун суд, прокуратура, милиция органдары чон ортузунга лекция провагандизм калбарыныгга чет-нес кичээгэй салып турарын база айткан.

Чутгаалшкан айттыггаарын талаа-биле чөптү дөңгөлөдүрүм хүдээп алган.

С. МОНГУШ.

БОТ-ОРУЛГА-ЧАРЫЛГАЛЫГ

Чөөн-Хемчик районда «Алдан-Маалы» совхозтун диктандын, партком, ажилчин комитети 1972 чылда ажил-агыйнын теп салбырында боттор-хову бригаданын бир эвеноун бот-орулга-чарылгалыг ажилдар кылдыр организастаан. Ол болза, совхозтун бот-орулга-чарылгалыг ичтөгөйи өкү болган. Эвенога ийи «ДТ-75», бир «Беларусь» тракторларын, бир автомашинаны быжылгаан, эвеноун составы 14 кизи, 350 га тараа культуларынын, 100 га көк-сууларын, 50 га ситенин шөлүн тускайлаш, эвенога хүдээткен.

Эвеноулар бот-орулга-чарылгалын ап чутуга принцип болур чарылгалын дедир эгиттинери, коллективтин орулгалыг чоруу дөш кылза чогуур ажилдарыгга бештен социалистг хүдээткени алган: тараа культуларынын бир гектарында-на 13 центнерин, чангыс чылдыг ситениннин гасында 13,4 центнерин, агаа ситени 10 центнерин алыр эвено кижигүнери шитиринген. Эвеноу мурнакчы механизатор Николай Ооржак, сугатчылар бөлүгүн Доржу Ховалыг уагтун турган.

Эвеноулар эвөөн чарылгалын үндүрүп, хой продукцины бүдүрер дөш бир эвено ажиллаан. Эвеноун ажилыгга баштайгы үдө бергенер тургулаан. Ичтөгөйи ажилга чангыс эл-сөткелдик турасорукчу чөптү бергенери

нын ачкыр күүсөткөн, эвено немелде төлөвгө 592 рубль алган. Эвеноун ажил-ишчилери 1973 чылда тарааны болган чер ажилынн өскөдө продуктуларын бүдүрерин база бештөөрин көүдөң дөш көдө ажил-агый ажил-

лаччыларынын Бүтү-өндө социалист чарышын калбар-тыр дугайында СЭКП Т.К. нын, ССР-нин Министрлер Чөвүлелиниң, ВЦСПС-тин доктаалын амыралга боттар-дыра-биле республиканың тарааажыларыгга кыгырыгын хүдээп алган. Ол кыгырыгын Барыш-Хемчик районун «Барлык» совхозунун тараа-ажылары, механизаторлары чедип, «Алдан-Маалы» чарышкы кыгырыгын. Эвено тараалга үлгөргөйи бештөөк, эвеноулар агротехникти өөредилгө хараа туттуган.

«Алдан-Маалы» бот-орулга-чарылгалыг эвеноунун туркулгазын шенетерини-шаан, районун колхозтарын-га, совхозтарынга мидиг эвеноларын бо чылын органи-застаарын, оларга нийтиги-биле 2570 га шөлү быжыл-лаарын баш үлүр көргөн.

М. СЕВЕН, «Шынык» корр.

АНЫЯК ЛЕКТОРЛАРГА

Политиктиг чыры-дышкы бажыныгга рес-публиканын аныяк лектор-дарын семинары болуп өрткөн. Ол семинар ийи хун дүргү-үндө үргүлчүлөө.

Чер-черден келген аныяк лекторлар «Аныяктар орту-зунга кижигинде ажилын чутуга айттыгыларын», «Эвено уругтар-биле ажил-дын арга-дуржулазы», «Аны-

актар ортузунга эрге пропа-ганданын айттыгыларын», «Аныяк совет кижини мо-ральдыг мөү-шынаны», «Де-легий байдалын дугайында» лекцияларын уагт суурул-биле дынааан.

Семинарыны ажилыгга кир-жи, агаа савал лекцияларын Политиктиг чарышкынын бажыныгг консултанты В. Тимофеев, республика про-

куратуразынын ажилдакчыы Э. Германова, Кызылдын № 3 школазынын башканы А. Су-хилинова, милиция ажилдак-чыы Р. Нигус олар кылган-нар.

Аныяк лекторларын семи-нары дынакчыларга уагт ду-аалыг болган.

М. ХАЙДЫП, семинарынн киржикчи.

ТАРЫЛГАГА БЕЛЕТКЕЛ МАСТЕРСКАЯДАН ЭГЕЛЭЭР

Орденниң «Сут-Хөл» совхозтун машин-трактор ма-терскаяда бо хүннерде ажил-агыйн хайышкыныгын. Механизатор, септекти бур-ау оларын ботун калчаар ажилдакчылар чакып та-рылгалыг чедипширингерт эр-терин хаммаар дөштин эки-билер. Идеегелдик кылдыр септен каан көзөк, кожуу ма-шиназы, трактор чакып та-рылгалыг кыска хуусада, чо-гуур агротехниктиг деңгелег чорударына уагт ролдуг болгай.

Ычанган бештиг механизаторларынын септегелниг темпизин улам шынчыла-дып, бо хүннерде чедир сеп-тезе чогуур 35 тракторлун 34-ин бештиг кылдыр септе-дооскан. Аргада 4 трактор-лун септегелни чогуу хүн-нерде дүргөн доош болуп ар-галыг. Тракторларын септе-гелниг шыяры багыт эвес.

Совхозтун мастерскаянда көдө ажил-агый кожуу ма-шиналарынын септегелниг ка-ды чоруп келген. Агаа чедир 17 трактор айданын, 57 килрини, «СУ-24» маркалыг 6 сепалын, 4 кожуугу беле-ниг шүтүмүндө тургускаан. Ажил-агыйнын механизаторлары болган септекти-лери кин хонган, техника септегелни бүрүн дооскан, ону тускай доосканга ду-жаар. Оң чедир септегел хууааттыгына баггар хову тургаларына ол техниканы чедирер. Ол ишкы совхоз-тун хову тургаларынын ний-тиг септегелни чоруптү эгел-өө. Оң чедир совхозтун Киров салбырында Монгуш Мастер-оолга уагткан № 1 бригаданын айткы болур. Ук бригаданың кижигүнери ме-ханизаторларын чурттаар бажыныгын аптап, аргылап,

чутайлаан, орун-дожон эме-зег, чөткөдөн. Ол-ла салбыр-да Куулар Чечемата уагт-кан 12 кизи составыгга ко-жылар эвеноу ногаа үрөш-нерин олуртуп, шөдөргө одек соотулгезин чоруду-турар.

Техника септегелниг кы-зымаккай чоруун көртөсөн шалчыларын борта адары өөрчүтүп. Коммунист токар-лар Күжүгөт Экер-оол, Моң-гуш Байлыч-оол, сасары Монгуш Доржу машина, трактор мастерскаянын эрге-лектиги, Тыва АССР-ниң Дээди Советиниң депутат-ы Айым-оол Төмүр-оол, чогуу даргаарын Монгуш Кара-оол, Монгуш Эрес-оол болган өскө-лөрдөй чүткүлдү күш-ажилыгга уагт чутуу кири-ген дөштин айттыр алар.

Механизатор болган септе-кти бөлүп, хой чылда ажил-дап келген бо үстүндө алы-унган мурнакчылардын аны-да, аныктарын уагт үдү-база кырген. Ычанган бо чылгы септегелге Василий Сат, Ооржак Аппы-оол, Он-дар Бавуу ишкы аныяк ме-ханизаторлар боттарынын ол чогуун эштеринден калыш чок ажилдап.

Септегел ажилдарынын темпизинге, оң шынчыла-дып партиа организациныгга ду-аа уагт болган. Оң чедир чоруп турарын, тус-тус механизаторларын ажил-да чарыштарын түнөөдөрүн коммунист боттарынын ажил хуралдарына бо-ла чут-гаалжып бээр. Февраль айныг тончүзүгө партиа эл органи-зацинынын ажил хуралы-га «Чакып тарылгага беле-лек болган совхозта тех-ника септегелниг чоруп турары» деп айттыгын чут-гаалжып көргөн. Орта сов-

хозтун кол инженер Ондар Кошкар-оол биле контролер механик Борис Начин-оолдуң, пария эргелекчи Эргелин Хүрөс-оолдуң өтөттарын диктандын агаа парияныг четпестерин инженер-техник-тиг ажилдакчылар болган уагтуну чылдаар, сеп-тегелни темпизин улам шын-чылыгын уагт учур-дуула-дыг болган.

Чакып тарылга үзүндө ажил-агыйда бар техниканы чор ажилдаар төлөдө: на-чирбо дүңгүлү тракторларын ийи эгелдегел ажилдарын мында шитиринген алган. Ындыг сорулга-биле совхоз-тун ботула 25 кижини тра-кторист-машинист мергежи-лигге өөрөдүр курту ажил-тан. Оларын совхоз дирек-циясы степидия, чурттаар база өөрөдүр черлер-биле хандырган. Олар ап удаас ол курту дооарынын эка-заменирин турдулар. Совхоз-та 40 кизи III класскы чо-лаачыларынн курузуда өө-рөдүр турар. Чоокта чаа ажил-агыйда чолаачылар ажилдап турар 57 кизи ку-лумчу шитирингенин чут-гаалжып шылгалдалар ду-жааган. Бо чылдын совхоз-тун 30 механизатору I бол-ган II класскы тракторист-машинисттеринн курузун өө-рөдүр өрткөн.

«Сут-Хөл» совхозтун ме-ханизаторлары болган тара-ажылар чакып тарылгага бе-леткек маалына-трактор мас-терскаяларын эгелээр деп чөптү-биле савал турар. Ы-чанган олар бо чутуга кам-паныгга мьяк бештөөкдүг ужурашкан.

С. БИЧЕ-ООЛ, мастерскаяда дунзаалжы.

ЧАРЫШКАНЫЗЫГ ХАКАСИЯДА

МУРНАКЧЫЛАРГА ДЕННЕЖИР

Хүдээгелер күүсөдөдөн хынал көргө, Хакасиянын үлөтүрү улуус ажил-агый-ныгга бо чылдын баш-тайгы ийи айында плав-дан ачкыр 4 миллион рубльдык продукцияны берген. Бүдүргөдөгү про-дукцины хойну, бедик шыярыг болган чык өртөктүг кылдыр бөр деп доош-биле ажилдап тур-ар. Ычанган беш чыл-дын үшкү, шитиринг чымын ооалдаларын хуусаа бетинде күүсөдир дөш Бүтү-өндөдүг соци-алист чарышкыга оң баштайгы хүннөрдөн эгелөө-лө күжөшкенин-ни улам калбартаан.

Моң түнөөдөдө бүд-үргөдөгү хөгжүдөдүн темпиза бөдөн, чүд дөргө ийи ай дүргүндө оң нийтиг хөгжүдөдүн дең-гел 13 хуу, продукция сайгарынын хемчөөдү—18 хуу, а күш-ажилдыг бүдүрүткүдүн бедиди—11 хуу бөдөн. Ычанла-

даа бо дөргө областыг ор-тумак көргүзүгөрү-дир. Бо хүннерде он-он бүд-үргө коллективтерин ша-лыкын ажилдап турар. Абаканын болган Черно-горскийн, Алтай, Боград, Таштын районнарныг үлөтүрүнүн ажилдакчы-лары боттарынын соци-алистг хүдээгелерин ний-тиги-биле, чедипширингерт күүсөдир турар.

Черногорскийн шахтёр-лары марттыг эгезинге чедир пландан ачкыр 65 муң тонна оттулар чүтүдү берген. Постүлүр база ша-лыкы ажилдап турар, олар бо аргында 33 муң погон метр постү ачкыр бергенер. «Советская Ха-касия» содун бо дошчу түнөөдөдүн кылган, ча-рышкы четпестерин база демдегелөө, мурнакчылар-га деңгелерингө ботү коллективтерин кыгырып турар.

«Советская Хакасия» содун),

А К-ДОВУРАКТАН

Кара-оол Балгирович Салчак Ак-Довуракта «Тыва даг-дугу» комбинаттын бирги ээлчээн туудуп эгелээдн тура ол ында туудугу. Ак-Довуракчыларын Постоныйн суурунун дөрт-беш кат бажыныгын барык чартык кезиниң туудугларына ол киришкен. Ам оң бригаданың дөргөн хире кизи бар, олар 60 аал ишти чурттаар бажыны туудуп турарлар. Олар — февральдыг планын ачкыр күүсөт-кен.

ЧУРУКТА: бригадир С. Кара-оол.

«Тыва даг-дугу» комбинаттын үүрментеп чууар комплек-синиң ийиги ээлчээндө сасары Морчин-оол Салчаквич Суур-оолду «алдын холдуг мастер» дикир. Дөргөдөгү өл дүргөн болжыг бажыг кылдыр септээр. Оң ээлчээниң план-нарын донтаамал ачкыр күүсөдир турарында оң үлүү база бар. Чурукта — ээлчегиниң эң дээр сасары М. С. Суур-оол. Ол — социалист чарышкы кездө мурнакчы.

А. НЕВОЛИНИНҢ фотолары.

ШЫН

